

Eesti kompositsioonmaletajate maailmakongressil taas esindatud

Järjekorras 50. kompositsioonmaletajate maailmakongress (50th World Congress of Chess Composition ehk lühendatult WCCC) toimus Kreekas Rhodose saarel 13.-20. oktoobrini. Eestit esindasid kongressil meie riigi ametliku delegaadina Indrek Aunver ja Margus Sööt. Kokku oli osalejaid enam kui 200, veidi rohkem kui 30 riigist.

Kompositsioon- ehk probleemmaletajate maailmakongress on üks kord aastas toimuv kogunemine, kuhu tulevad kohale komposiitorid/problemistid (maleülesannete ja -etüüdide koostajad) üle kogu maailma. Samuti on kohal maailma paremad maleprobleemide lahendajad, sest kongressi ajal toimub mitmeid maleprobleemide lahendamise võistlusi – muu hulgas ka maleprobleemide lahendamise maailmameistrivõistlused.

Probleemmaletajate maailmakongresse korraldab Rahvusvahelise Maleföderatsiooni (FIDE) juures tegutsev Alaline Probleemmale Komisjon (The Permanent Commission for Chess Compositions ehk lühendatult PCCC).

Eesti on olnud kongressil esindatud alates 2005. aastast, kuid mõned eestlased, küll teise riigi esindajatena, viibisid sel ülemaailmsel kogunemisel juba varem. Rootsit esindas korduvalt väliseestlane Aleksander Hildebrand (24.12.1921 Tallinn - 03.08.2005 Uppsala), hiljem käis koos temaga paaril korral Rootsi esindajana kongressil ka Indrek Aunver.

Tublimad lahendajad Suurbritanniast

Kongressil osalejate seas on väga populaarsed erinevad maleprobleemide lahendamise ja koostamise võistlused. Neist võistlustest võtsid aktiivselt osa ka Eesti esindajad. Üks olulisemaid üritusi kongressi programmis on kahtlemata maleprobleemide lahendamise maailmameistrivõistlused. Kahel päeval antakse piiratud aja jooksul lahendada teatud hulk maleülesandeid, mille lahendamise korrektsust ja kvaliteeti siis pärast kontrollitakse ja võrreldakse.

Individuaalselt kerkis maailma parimaks lahendajaks rahvusvaheline suurmeister tavamales John Nunn (Suurbritannia) 89 punktiga 90 võimalikust (aeg 4.33), järgnesid Georgi Jevsejev (Venemaa) 83,5 punktiga (5.04) ja Piotr Murdzia (Poola) 83 punktiga (5.38). Eesti esindaja Margus Sööt kogus täpselt pooled võimalikest punktidest – 45 punkti (aeg 5.41) – ja sai 56. koha. Kokku oli võistlejaid 84. Riikide arvestuses tuli võitjaks Suurbritannia (John Nunn, Jonathan Mestel, David Friedgood) 163 punktiga (10.06), järgnesid Venemaa (Georgi Jevsejev, Andrei Selivanov, Aleksander Azhusin) 158,5 punktiga (10.39) ja Saksamaa (Boris Tummes, Arno Zude, Michael Pfannkuche) 158 punktiga (11.31). Kokku osales 24 riiki (nende seas kaks Kreeka esindust).

Veel mitmeid teisi maleprobleemide lahendamise võistlusi sai kongressi ajal teoks, kõiki tulemusi aga siinkohal esitama ei hakka. Huviline saab tulemustega tutvuda PCCC ametliku kodulehekülje <http://www.saunalahti.fi/~stniekat/pccc/> vahendusel.

Eestisse maleülesannete koostamise turniirilt autasu

Kongressi raames toimus veel mitmeid erinevaid maleprobleemide koostamise võistlusi. Nende võistluste traditsioonid on pikad. Nimelt kongressi algaastatel võttis šotlane Norman Macleod (1927-1991) alati kaasa pudeli viskit sellele, kes kõige parema maleprobleemi esitab.

Sealtpeale on šotlastel maleprobleemide koostamise turniiri nimeks just Viski turniir ja teised teevad järele. Prantslased korraldavad Champagne turniiri, itaallased Grappa turniiri, kreeklased Metaxa turniiri, jaapanlased Sake turniiri, rumeenlased Tzuica turniiri, venelased muidugi Vodka turniiri ja Iisraelist tulevad Sabra turniiri korraldajad. Peale nende korraldatakse kongressi raames veel mitmeid teisigi probleemide koostamise turniire. Igal probleemide koostamise turniiril on oma teema või teatud nõuded.

Eesti esindajad esitasid tänava muu hulgas mõned probleemid “7. Jaapani Sake turniirile”. Sealt tuli ka autasu – kongressi lõputseremoonial tunnustati üks esitatud probleemidest kolmanda kiituse vääriliseks ja tasuks pudel Jaapani jooki Sake. Olgu siinkohal lisatud, et rahvusvahelistel maleprobleemide koostamise võistlustel on kombeks tunnustada paremaid probleeme järgmiselt (just selliselt tunnustati paremate autorite loomingut ka kongressi raames toimunud erinevatel maleprobleemide koostamise võistlustel): 1) auhind, 2) austus, 3) kiitus.

Sake turniir oli isegi kogenud maletajate jaoks midagi täiesti uut, seniolematut. Koostada tuli abimatt kahe käiguga (h#2). Teemaks niinimetatud “Disguised King(s)”, mis tähendas seda, et üks must malend on justkui väejuht (Disguised King ehk lühendatult DK), alguses me aga ei tea, milline malend. Eesmärk on mängu käigus aru saada, milline malend võiks olla see väejuht ja sellele malendile siis niiöelda matt kuulutada.

Olid veel mõned lisatingimused (kuningat võib lüüa, kui see ei ole DK; ettur ei saa muunduda kuningaks; ettur ei saa astuda kahte sammu korraga, kui ta on DK ja teda saab möödaminnes lüüa (*en passant*); vangerdamine ei ole lubatud, kui kuningas või vanker on DK ja DK on rünnatud vastase malendi(te) poolt või on rünnaku all vangerdamisväljad). Täpsemalt on turniiri tingimused koos näidisülesannetega ära toodud internetis:

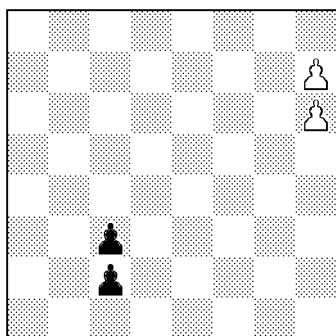
http://www.chessfed.gr/wccc2007/files/wccc_2007_sake_announcement.pdf

Kui eelmainitud tingimused kehtivad ka valgetele malenditele, siis nimetatakse seda tüüpi maleprobleemi “Disguised Kings”.

Indrek Aunver & Margus Sööt

50. WCCC, Rhodos 2007

3. kiitus

(eh6 eh7 / ec2 ec3)

(2+2)

h#2; 2 lahendust

Disguised Kings

Lahendus:

a) 1.c1=R h8=L 2.Rb3 (ec3 ≠ must DK; seega Rb3 = must DK) 2...Lxc3#

b) 1.c1=Q h8=V (eh6 ≠ valge DK; seega Vh8 = valge DK) 2.Oxh6 (Oh6 ≠ must DK; seega ec3 = must DK) 2...Vc8#

Selle maleprobleemi peamine väärtus, mille pärast see ilmselt ka autasu pälvis, on tõsiasi, et vähese materjali juures valge ja musta etturid muunduvad erinevates variantides erinevateks viguriteks – koguni kõik males võimalikud vigurite muundumised on ära kasutatud (muundumine lipuks, vankriks, odaks, ratsuks).

Kongressi ajal otsustati, et järgmisel aastal toimub probleemmaletajate maailmakonverents septembris Lätis Jurmalas. Siinkohal kutsusin üles kõiki Eesti maletajaid, kel huvi maleülesannete ja -etüüdide koostamise või lahendamise vastu, sel üritusel osalema!

Margus Sööt,
meistrikandidaat males